

ESTUDIANTS NOCTURNS, ESTUDIANTS NOCTÀMBULS

Lluís Lucero i Comas

Bertha St. George, aspecte que, a part de les implicacions personals que pogués tenir, no sorprèn tant si es considera que una de les fonts de la traducció de Vives és la versió anglesa del poeta irlandès Edward Fitzgerald, la qual, publicada en primera edició l'any 1859, va ser la que va donar a conèixer els *Rubaiyat* a Occident. Vives, a més d'aquesta traducció es va servir de la versió francesa que va fer l'arabista Jean-Baptiste Nicolas, que es va publicar el 1867. De croses a la seva traducció, Vives no només en posa a davant, sinó també a darrera. Després de traduir 152 rubaiyat i un epíleg, Vives encara hi afegeix un poema propi titulat *Adéu del traductor*, un breu aparat de notes i una mena de colofó en què es vol deixar ben clar que la seva traducció ha estat la primera que s'ha fet a l'Estat espanyol i que, la que al mateix any va publicar l'editorial Renacimiento, de Madrid, obra de Martínez Sierra, a més de ser escapçada i en prosa, és posterior a la seva.

La traducció de Vives, en quartets alexandrins, de vegades de rima encadenada, de vegades de rima encruada, és acceptable dintre de les coordenades d'aquell català ple de jorns i d'aïmies característic de l'època. Potser Kayyam hi perd aquella força hedonista i aquell dramatism que té en altres traduccions —com la mexicana de Gibert i Navarro, que és la millor que coneix—, potser un concepte una mica babau del lirisme hi fa més mal que bé, però no es pot pas dir que sigui una mala traducció. De mostra serveixi aquest *rubaiyat*, que va ser un dels que va complaure més don Joan Maragall, potser perquè li féu evocar la condemna de Joan Garí. "Aquest món, fet de llum de sol i de tenebres, / és l'eternal cacera del caçador infinit, / i els jorns passen furients com corredores llebres / empaitades sens treva pels goços de la nit".

V aig llegir, ja fa temps, en un dels diaris de la ciutat un article on es revelava que un tant per cent molt elevat —més d'un cinquanta, em sembla recordar— dels noctàmbuls gironins d'entre setmana eren estudiants. No cal recórrer a les estadístiques per adonar-se d'aquest fet, n'hi ha prou amb deixar-se caure un dijous qualsevol —seria, potser, la millor manera de fer-s'hi un lloc— per qualsevol de les discoteques o bars, de moda o no, de la ciutat. La meva intenció no és, però, posar-vos al dia de les mogudes nocturnes gironines.

No m'han agradat mai les etiquetes —de marques, ja se n'ha parlat prou, darrerament— i per això provaré de deformat-ne alguna. Els estudiants nocturns són els que segueixen estudis diürns, i els diürns els que els segueixen nocturns. No us esvereu, tot té explicació, però no penseu pas que l'hagueu trobada donant la culpa a una errada d'impremta.

En els anomenats estudis diürns les classes es desenvolupen al matí i/o a la tarda, i en els nocturns, al vespre i a la nit, lògicament. Si acceptem com a definició vàlida d'estudiant la que diu que un estudiant és algú que estudia —podria trobar-ne d'altres, com ara: individu que es passa mitja vida estudiant i l'altra mitja a les llistes de l'INEM— hem d'admetre que qui va a classe quan és clar ha d'estudiar quan és fosc, i viceversa.

Em direu, potser, que les classes no els ocupen pas totes les hores de claror o de foscor i que, per tant, poden dedicar les que resten a fer-ho. I jo us diré que uns, els que van a classe de dia, utilitzen el que els resta de claror o per dormir i recuperar forces per la propera sortida nocturna, o per anar al cine, a donar un volt, o en el millor dels casos per buscar llibres a la biblioteca, fer alguna activitat complementària o fins i tot —i no són rars els casos— per treballar, no sé, però si per fi-

nançar-se els estudis o les farres; i que els altres, els que van a classe de nit, l'utilitzen majoritàriament per treballar, i no pas només per finançar-se estudis o farres, sinó més aviat per mantenir-se o mantenir una família.

Però bé, jo també m'ho pregunto a hores d'ara, com lliga tot això amb els estudiants noctàmbuls? Tot arribarà, tard o d'hora.

No caldrà pas, em sembla, que aclareixi què és un noctàmbul, però per si de cas ho farà. Un noctàmbul és una persona a la qual agrada sortir de nits, o encara millor, una persona que, si pogués, dormiria tot el dia i consagrarà les nits a la música eixordadora, a les cues per entrar i a les converses a crits, a la suor, al fum i a l'alcohol. Així doncs, un estudiant noctàmbul és un estrany individu que va a classe als bars i estudia a les discoteques.

Tot aquest galimaties pretén demostrar més o menys que quasi tot estudiant té un horari molt flexible de treball, des del moment que és ell mateix qui se'l fa i que no té ningú que el colli de prop, deixant de banda, si paguen els estudis, els pares, que sempre poden tallar el raig de l'aixeta. Per tant és lògic que un gran nombre de noctàmbuls gironins d'entre setmana siguin estudiants, tant nocturns com diürns, ja que tant o més bo és esbravar-se després d'unes hores d'estudi com d'unes classes.